

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola:
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Katedra: Ústav bohemistiky FF JU

Datum odevzdání posudku: 10. 8. 2021

Autor: **Bc. Jan Vaclík**

Aprobace:
Učitelství českého jazyka a literatury a dějepisu
pro střední školy

Vedoucí diplomové práce:
Mgr. Veronika Faktorová, Ph.D.
Odborný konzultant práce:
Mgr. Marie Škarpová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Ideál rytíře ve staročeských textech Kronika o Štilfrídovi a Rada otce synovi

Jan Vaclík v diplomové práci navázal na svou práci bakalářskou a zvolil si za cíl pokračovat v interpretaci vybraných českých textů pozdního 14. století, které se zřetelně hlásí k příznačně středověké subkultuře rytířství a nepostrádají přitom zřejmý preskriptivní charakter. Volba dvou „rytířských“ textů dosti rozdílného charakteru, veršovaného naučení a rytířské prozaické povídky, mu přitom nabízela sledovat plodné napětí mezi různými možnostmi literatury, jak reprezentovat ideál, jednak u narativního textu fikčního, resp. zdůrazňovaně non-faktuálního charakteru, jednak u vyhraněně nedějového, gnómicky zaměřeného textu.

Ke zvolenému tématu se diplomant pokusil přistoupit s velkou zodpovědností i výrazným entuziasmem a osobním zaujetím, o čemž svědčí mj. počet položek sekundární literatury, kterou prostudoval: z toho, co je v češtině k tématu rytířství dostupné v češtině, přečetl velice mnoho, nečetné práce původní i nesrovnatelně početnější práce překladové, a výběrově sáhl i po odborných titulech v originálních jazycích. Pochopitelně si však jeho výčet neklade nároky na úplnost a zřetelně se orientuje na knižní publikované práce, a to zejména frankofonní provenience: dominují v něm tituly různě inspirované přístupy francouzské školy Annales, na něž se česká nakladatelství postkomunistické doby zaměřují asi nejhojněji pro jejich nespornou čtenářskou atraktivitu. Pokusit se o kritické zhodnocení prostudovaných prací, zejména reflektovat jejich metodologická východiska a aplikované přístupy a zvážit jejich (ne)vhodnost pro ony dva zvolené staročeské texty, však již bylo nad diplomantovy možnosti. Jelikož rytířství dlouhodobě náleží k preferovaným badatelským tématům medivistiky, úsilí zorientovat se v celku této dnes již více než obsáhlé sekundární literatury a nabídnout její kritické usouvztažňující shrnutí je ostatně úkolem, který zjevně přesahuje možnosti standardní diplomové práce: např. jen sledování diskuse ke konceptu kurtoazie by vydalo na samostatnou práci.

Druhá oborová specializace (historická věda) byla diplomantovi pomocníkem mnohdy užitečným, když se k prospěchu věci nebál při hledání vhodných analytických a interpretačních nástrojů vykročit za hranice literární vědy. Občas se nicméně ukázala být pomocníkem zrádným, když ho sváděla k primárnímu nahlížení na rytířské texty jako na historické dokumenty, nahlížené nadto i v rámci historické vědy velmi tradicionalisticky, jako na pramenné svědky dobové reality, které spíše jen pasivně „zaznamenávají“ apriori dané dobové ideály, a ne jako na texty zjevného performativního potenciálu, které tyto ideály ve výrazné míře utvářejí, a to často též ve vzájemné polemice i jisté vnitřní nekonzistentnosti.

V první, teoretické části práce si tedy J. Vaclík předsevzal úkol, jenž se ukázal být až příliš náročným. Při výkladu se tak neubráníl jisté rozbíhavosti, takže jeho text má místy charakter spíše jen volné směsice dílčích zajímavých postřehů z prostudované sekundární literatury. Diplomant se při snaze o zobecnění ani vždy neubráníl příliš zjednodušujícím výrokům, tendujícím místy až k poněkud „monolitnímu“ či schematizujícímu pojetí pojednávané problematiky.

Nepoměrně zdařilejší je nicméně druhá, analytická část práce, založená na pečlivém a vnímavém čtení textu. Zejména v případě staročeského Štilfrída, který byl doposud jaksi až příliš samozřejmě čten téměř výhradně jako součást diptychu, tj. jen jako jakýsi úvod k bruncvíkovskému narativu, se jeho „osamostatnění“ v kombinaci se zvoleným interpretačním zaměřením ukazuje být přínosné a nosné. Tady se J. Vaclíkovi daří prezentovat staročeského Štilfrída jako text literárně zajímavý a nesporně atraktivní i pro současného čtenáře.

Na závěr chci vyzdvihnout diplomantovo velké pracovní nasazení i snahu o jeho komplexní uchopení, jakkoli ta nebyla vždy zcela zdařilá. Nesporně pozitivním momentem, důležitým pro pedagogické působení, ke kterému diplomant směřuje, je pak jeho silné osobní upřímné zaujetí zvoleným tématem.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

.....
podpis vedoucí diplomové práce

V Českých Budějovicích, dne 10. 8. 2021

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	Nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------